कदापि न प्रयुच्छसि स्वकर्मणि । किं च उभे जन्मनी देवमनुष्यसंबन्धिनी निपासि नितरां पालयसि । किं च तुरीय सुपां सुलुगिति [पा° ७. १. ३९.] विभक्तिलोपः ते तव तुरीयं चतुर्थं मायातीतं (2.) शुद्धं सवनं सुवति स्वकार्ये जगत्प्रेरयति सवनं नन्द्यादित्वाल्ल्युप्रत्ययः जगत्प्रवर्तकम् अमृतमनश्वरं विज्ञानानन्दस्वभावं यदिन्द्रियं वीर्यं तद्दिवि द्युलोके मण्डलान्तरे आतस्थौ आभिमुख्येन स्थितम् तदुक्तं पादोऽस्य विश्वा भूतानि त्रिपादस्यामृतं दिवि । एवमादित्यः परापरत्वेनास्यामृचि स्तुतः ॥ यद्वास्या ऋचोऽर्थान्तरम् प्रशब्दो निषेधे चनशब्दोऽप्यर्थे हे आदित्य त्वं कदा चन कदापि प्रयुच्छसि न प्रमाद्यसि किंतु उभे वर्तमानभाविनी जन्मनी निपासि रक्षसि । तृतीयमित्यर्थे व्यत्ययेन तुरीयशब्दः प्रयुक्तः हे आदित्य ते तव यत्तृतीयं सवनं तस्मिन्दिवि द्युलोकसमाने सवने इन्द्रियमिन्द्रियवृद्धिकरणममृतं सुधासमं हविः आतस्थौ समन्तात्स्थितम् ॥ हे आदित्यग्रह आदित्येभ्योऽर्थाय त्वां गृह्णामीति शेषः ॥३॥

a. य॒ज्ञो दे॒वानां॒ प्रत्ये॑ति सु॒म्नमादि॑त्यासो॒ भव॑ता मृड॒यन्तः॑ । आ वोऽर्वा॒ची सु॑म॒तिर्व॑वृत्याद॒ꣳहोश्चि॒द्या व॑रिवो॒वित्त॒रास॑त् । b. आ॒दि॒त्येभ्य॑स्त्वा ॥४॥

का° [१०. ४. ६.] दध्ना श्रीणात्येनं पश्चिमेऽन्ते मध्ये वा यज्ञो देवानामिति । एनमादित्यग्रहं दध्ना मिश्रीकुर्यात् ॥ आदित्यदेवत्या यजुरन्ता त्रिष्टुप्कुत्सदृष्टा आदित्येभ्यस्त्वेति यजुः । यज्ञो देवानामादित्यानां सुम्नं सुखं कर्तुं प्रत्येति प्रत्यागच्छति अतो हे आदित्यासः आदित्याः यूयं मृडयन्तः सुखयन्तः सुखकर्तारोऽस्माकं भवत अन्येषामपि दृश्यतऽइति [पा° ६. ३. १३७.] संहितायां दीर्घः । किं च वो युष्माकं या सुमतिः शोभनबुद्धिर्भक्तानुग्रहपरा सा अर्वाची अस्मदभिमुखी आववृत्यात् आवर्तताम् बहुलं छन्दसीति [पा° २. ४. ७६.] वर्ततेर्लिङि जुहोत्यादित्वाच्छपः श्लुर्द्वित्वं च । किं च अंहोश्चित् अंहुः पापकारी चित् अप्यर्थे अंहोर्हननशीलस्य पापिनोऽपि या सुमतिर्वरिवोवित्तरा वरिवो धनं विन्दति लभतऽइति वरिवोवित् अत्यन्तं वरिवोवित् वरिवोवित्तमः पापिनो या सुमतिर्धनलब्ध्री असत् भवेत् सा सुमतिरस्मदभिमुखी आववृत्यादिति संबन्धः । हे सोम आदित्येभ्यो देवेभ्यस्त्वां दध्ना मिश्रयामीति शेषः ॥४॥